

TÓTH ANDRÁS

Munkásság és piaci átmenet

A magyar történelemben másodszor is megisméltődött a piaci átmenet. A XIX. század közepén, a feudális/tradicionalis társadalom lebontása révén indult meg a piacosodás, az Adam Smith kifejezésével élve, a szabad kereskedelmi társadalmi modellre. A történelem úgy hozta, hogy a XX. század végén ismét sor került egy piaci átmenetre, a szocialista nem piaci modell bukása nyomán. A poszt-feudális piaci átmenet nyomán született meg a modern szakszervezeti mozgalom, amely egybefonódott a szocialista politikai törekvésekkel, s a XX. század egyik legfontosabb politikai formáló erejévé vált az így létrejött munkásmozgalom. A poszt-feudális átmenet nyomán felbomlott és végső elgyengülésig lebomlott a szakszervezeti mozgalom, s megszakadt a kapcsolata még a mérsékelt szociáldemokrata jellegű baloldallal is. Baloldali munkásmozgalom születése (megújulása) helyett egy inkább jobboldali érzelmű, individualista és a közösségi cselekvést alig-alig vállaló munkás réteg alakult ki. A tanulmány célja annak felvázolása miért eredményezett tökéletesen ellentétes folyamatot a poszt-feudális és a poszt-szocialista piaci fordulat a munkásság körében.